

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัจจัยองค์การของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในปัจจุบัน เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการเปิดเสรีทางการค้าบริการและการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อประเมินความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการรองรับการเปิดเสรีทางการค้าบริการและการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อศึกษากฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกิดจากการเปิดเสรีทางการค้าและการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ส่งผลกระทบต่อผู้รับเหมาก่อสร้างไทย และเพื่อนำเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมและจัดการความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างในการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

จากข้อมูลผู้รับเหมาก่อสร้างที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์และขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกของสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ทั้งหมดจำนวน 1,313 ราย ประชากรของการวิจัยเรื่องนี้คือ กลุ่มผู้รับเหมาก่อสร้างที่ประกอบการรับเหมาก่อสร้างที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์และขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกของสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ที่ระบุความชำนาญในการรับงานมากกว่า 3 ประเภทในกลุ่มงานโครงการประเภทอาคารที่อยู่อาศัย อาคารสูง อาคารโรงงานอุตสาหกรรม งานเขื่อนและงานชลประทาน งานสะพานและงานทางยกระดับ งานทางและงานถนน และงานระบบต่างๆ มีจำนวนทั้งหมด 237 ราย (สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, 2552)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้ กำหนดโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 149 ราย ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ โดยกำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

$$\begin{aligned}
 n &= \frac{237}{1 + (237 \times 0.05^2)} \\
 &= 148.83 \\
 &= 149
 \end{aligned}$$

1.3 วิธีการเลือกตัวอย่าง

การเลือกตัวอย่างใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เป็นการเลือกตัวอย่างที่ทุกหน่วยของประชากรมีโอกาสถูกเลือกเท่าๆ กัน โดยใช้วิธีจับสลากให้ได้ครบจำนวนตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ จำนวน 149 ราย (ตั้งรายชื่อในภาคผนวก ค.)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยองค์การ ประกอบด้วย

ปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ ปัจจัยด้านกลยุทธ์ ปัจจัยด้านองค์กร ปัจจัยด้านการจัดการ ปัจจัยด้านจิตวิทยา และปัจจัยด้านเทคนิค

ปัจจัยภายนอกองค์กร ได้แก่ ปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของประเทศไทย ปัจจัยด้านข้อตกลงของกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และปัจจัยด้านสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้าง ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี และด้านการบริหารจัดการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ (ภาคผนวก ก.) โดยมีผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือดังนี้

3.1 การเตรียมการสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตัวแปรที่ศึกษา และวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2 ลักษณะของแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปขององค์กร เป็นคำถามเกี่ยวกับ ข้อมูลขององค์กรที่ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ปีที่เปิดดำเนินการ ลักษณะการดำเนินกิจการ รูปแบบของกิจการในปัจจุบัน เงินทุนจดทะเบียน ลักษณะการเป็นเจ้าของกิจการ ประเภทของผลงานที่ผ่านมา พื้นที่ดำเนินการ โครงการก่อสร้าง วิธีการได้รับงานโครงการก่อสร้างของกิจการ แหล่งเงินทุนระยะสั้น แหล่งเงินทุนระยะยาว การได้รับการรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน และความเกี่ยวข้องกับประเทศสมาชิกอาเซียน สำหรับข้อมูลการดำเนินกิจการขององค์กร ประกอบด้วย ประเภทของโครงการที่กิจการมีความพร้อม

ดำเนินการ มูลค่าหรือวงเงินก่อสร้าง กำไรสุทธิของโครงการก่อสร้าง และการเติบโตของรายรับเฉลี่ยของกิจการในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2553-2557)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยภายในองค์กรการ เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัจจัยภายในองค์กรการ โดยแบ่งเป็นปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านองค์กร การจัดการ ด้านจิตวิทยา และด้านเทคนิค ซึ่งปัจจัยภายในองค์กรการแต่ละด้านแบ่งออกเป็นปัจจัยย่อย ด้านละ 3 ปัจจัยย่อย ดังนี้

- ปัจจัยย่อยด้านกลยุทธ์ ประกอบด้วย นโยบายองค์กรการ เครือข่ายความร่วมมือ และกลยุทธ์การตลาด
- ปัจจัยย่อยด้านองค์กรการ ประกอบด้วย ตัวแบบองค์กรการ กฎ ระเบียบขององค์กรการ และลักษณะเฉพาะขององค์กรการ
- ปัจจัยย่อยด้านการจัดการ ประกอบด้วย กระบวนการจัดการ การดำเนินการภายในองค์กรการ และการส่งมอบโครงการ
- ปัจจัยย่อยด้านจิตวิทยา ประกอบด้วย วัฒนธรรมองค์กรการ ทรัพยากรมนุษย์ และการจูงใจ
- ปัจจัยย่อยด้านเทคนิค ประกอบด้วย เทคโนโลยีการก่อสร้าง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้

ส่วนที่ 3 ปัจจัยภายนอกองค์กรการ เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัจจัยภายนอกองค์กรการ โดยแบ่งเป็นปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของประเทศไทย ข้อตกลงของกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ส่วนที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพความรู้และความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในด้านการเป็นตลาดการค้าและฐานการผลิตร่วม ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามถึงผลที่ได้รับเมื่อประเทศไทยเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประเทศในกลุ่มอาเซียนที่มีความสนใจไปดำเนินกิจการรับเหมาก่อสร้างในอีก 3 ปีข้างหน้า

ส่วนที่ 5 ความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามถึงความพร้อมของกิจการในการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในด้านต่างๆ ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี และด้านการบริหารจัดการ

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ SWOT ของกิจการ และข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 7 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ดังนี้

3.3.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา คณะผู้วิจัยประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อสร้างแบบสอบถามและพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความครบถ้วนของเนื้อหา จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมานั้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน (ตั้งรายชื่อในภาคผนวก ข.) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความจำเป็นของข้อคำถาม และความถูกต้องของภาษา เมื่อได้ปรับแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วจึงนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูล

3.3.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามไปทดสอบกับตัวแทนกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งสรุปได้ว่า แบบสอบถามมีคุณภาพในเรื่องความเชื่อมั่น โดยมีความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แบบแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ดังแสดงในตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 ค่าสัมประสิทธิ์แบบแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ในการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

รายละเอียดแบบสอบถาม	ค่าสัมประสิทธิ์แบบแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)
1) ปัจจัยภายในองค์กร	0.9566
2) ปัจจัยภายนอกองค์กร	0.9115
3) สภาพการรับรู้เกี่ยวกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	0.9136
4) ความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	0.9498

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างจำนวน 149 ราย และผลจากการส่งแบบสอบถามมีผู้ตอบกลับมาจำนวน 76 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 51.01 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3.2 เมื่อได้รับแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่ยินดีให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้นจำนวน 24 คน ผู้วิจัยทำการนัดหมายกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 11 คน เพื่อขอสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลในเชิงลึกเพิ่มเติม

3.3 การวิเคราะห์เอกสาร คณะผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เอกสารเพื่อศึกษากฎหมาย และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรีทางการค้าธุรกิจบริการและการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

และมีผลกระทบต่อผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม และสรุปประเด็นสำคัญเพื่อนำเสนอในเชิงพรรณนา

3.4 จากข้อมูลที่รวบรวมได้จากการวิจัยเชิงสำรวจและการวิเคราะห์เอกสาร คณะผู้วิจัยจัดทำสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล แนวทางการเตรียมความพร้อมและจัดการความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างในการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แล้วจึงจัดการสัมมนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อระดมความคิดเห็นระหว่างนักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการ ซึ่งสุ่มแบบเจาะจงจำนวน 9 คน (ดังรายชื่อในภาคผนวก ง.) เพื่อสรุปแนวทางที่เหมาะสมและนำเสนอต่อหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบสอบถามที่รวบรวมได้เมื่อนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วจึงนำมาลงรหัสเพื่อนำไปประมวลผลทางคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และสถิติอ้างอิง (Inference statistics) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปขององค์กรและข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านสภาพปัจจัยภายในองค์กร สภาพปัจจัยภายนอกองค์กร การรับรู้เกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

การวัดระดับความคิดเห็นเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินความคิดเห็นออกมาเป็นระดับมาตราส่วนจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดเป็น 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5
มาก	ให้คะแนน	4
ปานกลาง	ให้คะแนน	3
น้อย	ให้คะแนน	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

โดยในการจัดระดับความคิดเห็น ได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลคำถามแบบมาตราประมาณค่าด้วยการคำนวณอัตราภาคชั้น ซึ่งได้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง ไม่เห็นด้วย

สำหรับข้อคำถามในแบบสอบถามที่เป็นคำถามเชิงปฏิเสธ ได้มีการปรับค่าก่อนที่จะทำการแปลผล ทั้งนี้แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยนี้มีคำถามเชิงปฏิเสธ 1 ข้อ คือคำถามส่วนที่ 2 ปัจจัยภายในองค์กร ข้อ 4.4.6

4.3 การวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ปัจจัยภายในองค์กร ปัจจัยภายนอกองค์กร และลักษณะเฉพาะขององค์กร กับความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างในการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) แล้วทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 โดยมีการแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) ดังนี้

r มีค่าบวก ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกัน

r มีค่าลบ ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม

$r = 0.00 - 0.20$ ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

$r = 0.20 - 0.39$ ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

$r = 0.40 - 0.59$ ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

$r = 0.60 - 0.79$ ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

$r = 0.80 - 1.00$ ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

4.4 การวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างในการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

4.4 ข้อมูลเชิงคุณภาพจากคำถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะด้านต่างๆ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม ทำการวิเคราะห์และจัดกลุ่มเนื้อหาของ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน สรุปเป็นประเด็น และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

